

Collapsing Clouds Form Stars: a continuum of resistance in the video works of Som Supaparinya

The vivid blues of the water, the vibrant pink and verdant greens of plants and forests are accompanied by a chorus of bird song and the croaks, chirps and clicks of the amphibians and insects that dwell along the Ping River in the north of Thailand. A confluence of images and sounds flowing, resonating, together in time. These scenes from *The Unsung Lyric of Ping* (2025), a recent collaboration between multi-media artist Som Supaparinya and musician Helen Ganya, contrast with other moments in the work that reveal the barren landscapes left behind when river tributaries are redirected for agricultural use and other purposes that the government considers economic priorities. We witness the environmental impact of these policies as the human inhabitants of Chiang Mai city are shown knee-deep in turbid, mud-drenched flood water as they try to salvage what they can of their possessions when in October 2024, following Typhoon Yagi, the Ping River burst its banks and submerged the east side of the city, endangering human and non-human life. *The Unsung Lyric of Ping* documents the city's residents in the days afterwards as they hastily attach plastic sheeting to the windows and doors of storefronts, desperate to protect their livelihoods and hold off the worst of the damage.

สีฟ้าสดใสของผืนน้ำ สีชมพูสดและเขียวขจีของพีชพรรณและป่าไม้ มาพร้อมกับเสียงประสานของนกร้อง เสียงจ๊ิบๆและเสียงกริ๊กๆ ของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำและแมลงที่อาศัยอยู่ตามแม่น้ำปิง ในภาคเหนือของประเทศไทย การรวมตัวกันของภาพและเสียงที่ไหลเคลื่อน ก้องกังวาน ไปพร้อมกันในห้วงเวลา ภาพเหล่านี้จาก *The Unsung Lyric of Ping (2025)* ผลงานจากความร่วมมือล่าสุดระหว่างศิลปินสื่อ สัม ศุภปริญา และนักดนตรี เฮเลน กันยา ตัดกับฉากอื่นๆ ในผลงานที่เผยให้เห็นภูมิทัศน์แห่งแสงที่เหลืออยู่เมื่อลำน้ำสาขาถูกผันเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเกษตรและอื่นๆ ที่รัฐบาลถือว่าเป็นความสำคัญทางเศรษฐกิจ เราได้เห็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากนโยบายเหล่านี้ เมื่อผู้อยู่อาศัยในเมืองเชียงใหม่จมน้ำท่วมขังที่ขุ่นข้นสูงถึงหัวเข่า พยายามกู้ข้าวของเท่าที่จะทำได้ เมื่อเดือนตุลาคม 2567 จากไต้ฝุ่นยากิ ส่งผลให้แม่น้ำปิงล้นตลิ่งและท่วมฝั่งตะวันออกของเมือง สร้างอันตรายต่อชีวิตมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ *The Unsung Lyric of Ping* บันทึกภาพชาวเมืองในวันต่อๆมา ขณะที่พวกเขารีบเร่งติดแผ่นพลาสติกที่หน้าต่างและประตูร้านค้า ด้วยความสิ้นหวังที่จะปกป้องการทำมาหากินและป้องกันความเสียหายที่รุนแรงที่สุด

Such scenes of environmental crisis and multi-species survival abound in the multi-channel video works of Som Supaparinya, an artist best known for her carefully researched investigations of the environmental and political histories of particular locations in Thailand and the Greater Mekong Subregion including Cambodia, Laos, Myanmar and Vietnam. Curator Gridthiya Gaweewong has described Som's spatial and itinerant art practice as a form of cartography. This association with mapping is due to the artist's longstanding interest in geography, and the deeply situated nature of her engagement with place and the entwined histories of displacement, dispossession, and resistance in these sites. Building on Gridthiya's observation, the current exhibition at Gallery VER traces two major interrelated themes in Som's work: firstly, the silencing of political protest in Thailand in *Collapsing Clouds Form Stars* (2021). And secondly, the multi-layered histories of environmental harm shown in the 'electricity generation series': *My Grandpa's Route Has Been Forever Blocked* (2012), *When Need Moves the Earth* (2014), *A Separation of Sand and Islands* (2018), *Two Sides of the Moon* (2021) *The Rivers They Don't See* (2024) and *The Unsung Lyric of Ping* (2025).

In reading Som's aesthetic practice as a form of 'critical cartography' or 'counter-cartography' that is resistant to the silencing effects of state censorship, one can trace a larger set of networked infrastructural and architectural relations in her work between rivers and dams, and the roads, railways, and monuments that appear in *Shooting Stars* (2010), *Roundabout at km 0* (2017), and *Collapsing Clouds Form Stars* (2021). These different forms of infrastructure become recurrent motifs in Som's work that form part of a contested mediatic environment that links Thailand's military and Cold War histories to more recent political and environmental activism through the layering of sound and image. Across the works currently exhibited at Gallery VER, Som's method of critical cartography weaves together different moments in time and space as part of a continuum of resistance to acts of state violence.

ภาพของวิกฤตสิ่งแวดล้อมและการเอาชีวิตรอดของสิ่งมีชีวิตหลากหลายพันธุ์ เช่นนี้ปรากฏอยู่ทั่วไปในผลงานวิดีโอหลายจอของ ส้ม ศุภปริญา ศิลปินที่เป็นที่รู้จักจากการค้นคว้าวิจัยอย่างละเอียดถี่ถ้วนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมและการเมืองของพื้นที่ต่างๆในประเทศไทยและอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง ซึ่งรวมถึงกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ภัณฑารักษ์ กฤติยา กาวีวงศ์ ได้อธิบายการทำงานศิลปะเชิงพื้นที่และการเดินทางของ ส้มว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการทำแผนที่ การเชื่อมโยงกับการทำแผนที่นี้เป็นผลมาจากความสนใจที่มีมายาวนาน ของศิลปินในด้านภูมิศาสตร์และลักษณะการทำงานที่เชื่อมโยงลึกซึ้งกับสถานที่และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง พันกันของการย้ายถิ่น การสูญเสียดรรชนีสิทธิ์ และการต่อต้านในพื้นที่เหล่านี้ ต่อยอดจากข้อสังเกตของกฤติยา นิทรรศการปัจจุบันที่แกลเลอรีเวอรัติดตามประเด็นหลักสองประเด็นที่เกี่ยวข้องกันในงานของส้ม: ประการแรก การปิดกั้นการประท้วงทางการเมืองในประเทศไทยใน *Collapsing Clouds Form Stars* *ฝุ่นถล่มเป็นดาว* (2021) และประการที่สอง ประวัติศาสตร์หลายชั้นของความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมที่แสดงใน 'ชุดการผลิตไฟฟ้า': *My Grandpa's Route Has Been Forever Blocked* (2012), *When Need Moves the Earth* *ไฟเคลื่อนดิน* (2014), *A Separation of Sand and Islands* (2018), *Two Sides of the Moon* *สองเงามูน* (2021) *The Rivers They Don't See* *แม่น้ำที่เขาไม่เห็น* (2024) และ *The Unsung Lyric of Ping* (2025)

ในการอ่านงานเชิงสุนทรียศาสตร์ของส้มในฐานะ 'การทำแผนที่เชิงวิพากษ์' หรือ 'การทำแผนที่ต่อต้าน' ที่ต้านผลกระทบจากการปิดกั้นการแสดงออกของรัฐ เราสามารถติดตามชุดความสัมพันธ์ที่กว้างขึ้นระหว่างโครงสร้างพื้นฐานและสถาปัตยกรรมในงานของเธอ ระหว่างแม่น้ำและเขื่อน และถนนทางรถไฟ และอนุสาวรีย์ที่ปรากฏใน *Shooting Stars* *ดาวตก* (2010), *Roundabout at km 0* (2017) และ *Collapsing Clouds Form Stars* *ฝุ่นถล่มเป็นดาว* (2021) โครงสร้างพื้นฐานรูปแบบต่างๆ เหล่านี้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่ปรากฏซ้ำในงานของส้ม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมสื่อที่ทำทลาย เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ทหารและสงครามเย็นของไทยกับการเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมและการเมืองในยุคหลังผ่านการซ้อนทับของเสียงและภาพ วิธีการทำแผนที่เชิงวิพากษ์ของส้มได้ถกท้วงเวลาและพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันในฐานะส่วนหนึ่งของความต่อเนื่องของการต่อต้านการใช้ความรุนแรงโดยรัฐ ที่เห็นได้ผ่านผลงานที่จัดแสดงอยู่ที่แกลเลอรีเวอรั

Collapsing Clouds Form Stars

single-channel video, 24 minutes, 2K/ 16:9, black and white, sound 5.1

2025, installation with 28 wooden sticks and 279 ribbons, each with printed text on it.

ฝุ่นถล่มเป็นดาว 2021

00:01

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #1, Mae Khao River, Chiang Mai

01:12

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #2, Thung Sri Mueang, Ubon Ratchathani

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #3, Piriya Tapawong King's Palace, Phrae

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #4, Wat Benchamabophit Dusitwanaram, Bangkok

04:08

Collapsing Clouds Form Stars ฝูงคล้มเป็นดาว, 2021, still from video, #5, Sri Wichai Alley, Chiang Mai

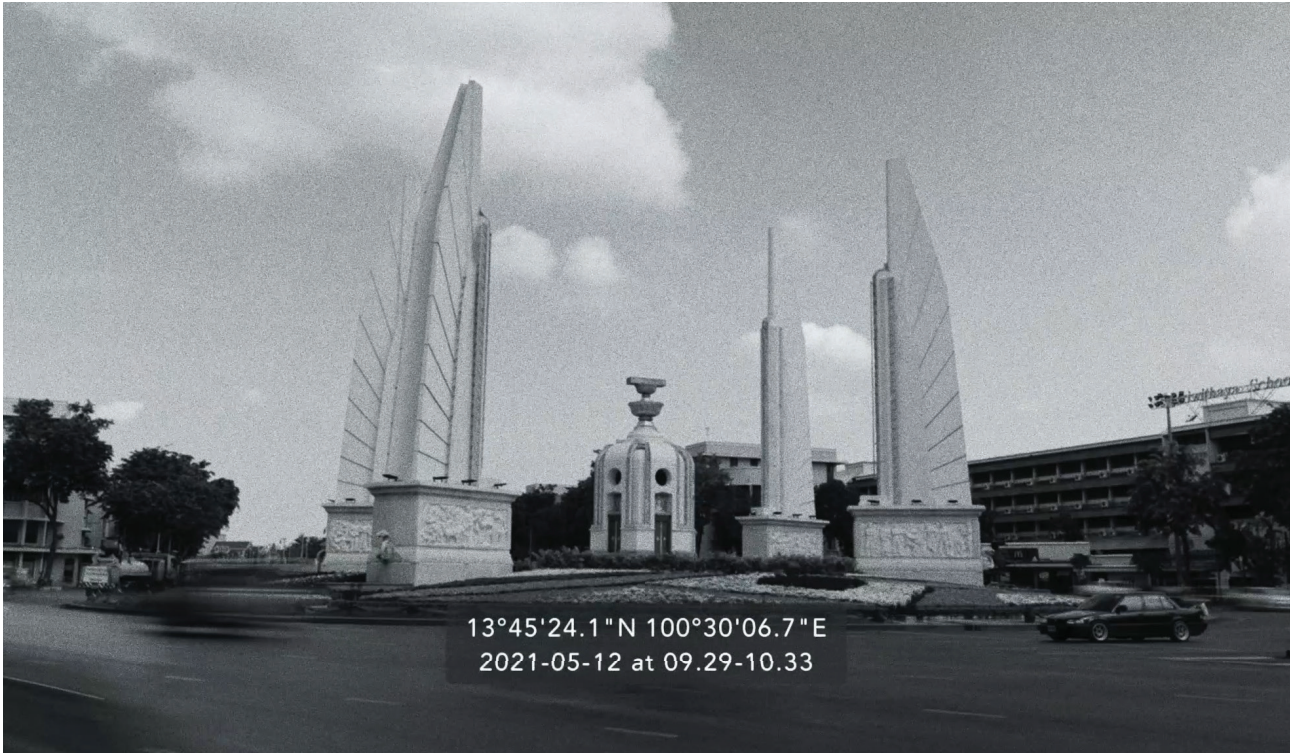
05:08

Collapsing Clouds Form Stars ฝูงคล้มเป็นดาว, 2021, still from video, #6, Sanam Luang, Bangkok

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #7, Equestrian Statue of King Rama V, Bangkok

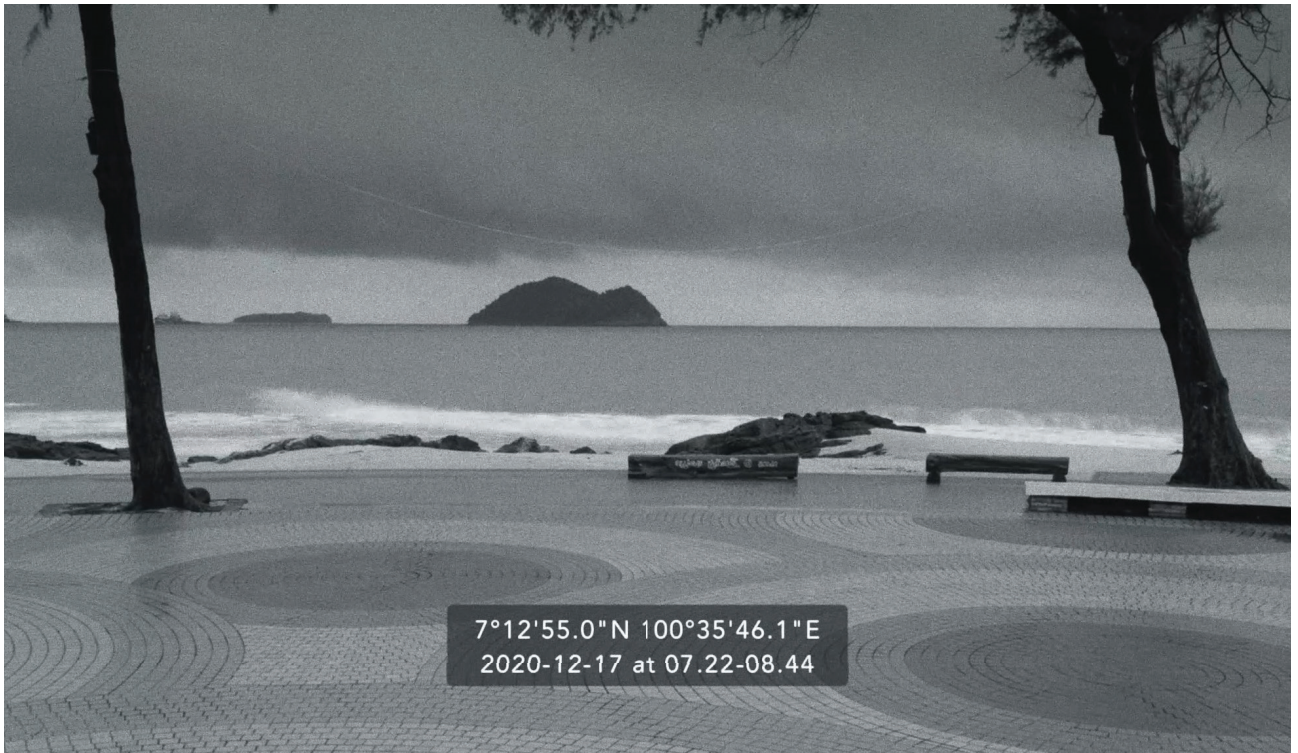
Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #8, Democracy Monument, Bangkok

07:02

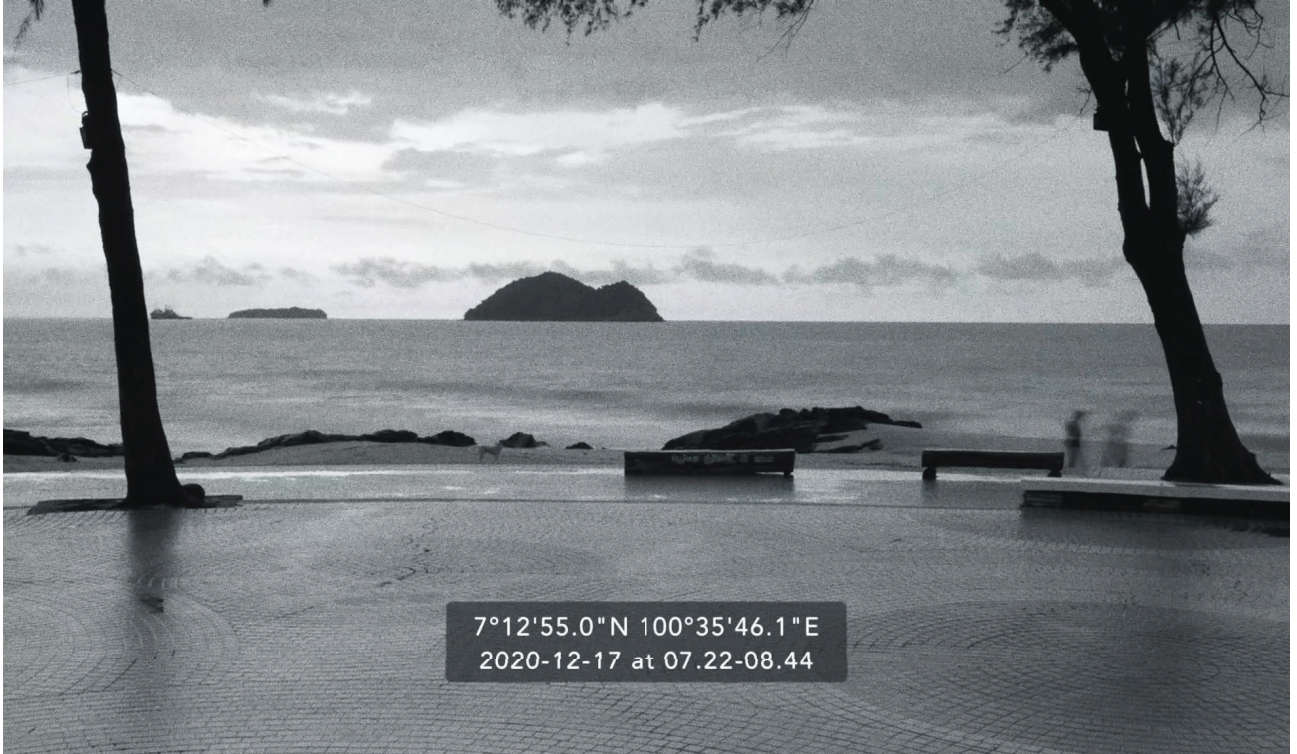

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #8, Democracy Monument, Bangkok

07:48

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #9, Samila Beach, Songkhla

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #9, Samila Beach, Songkhla

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #10, Sawang Daen Din Technical College, Sakon Nakhon

09:23

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #11, Gunshot Day Memorial, Nakhon Phanom

10:23

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #12, Rice field at Baan Nong Kung, Sakon Nakhon

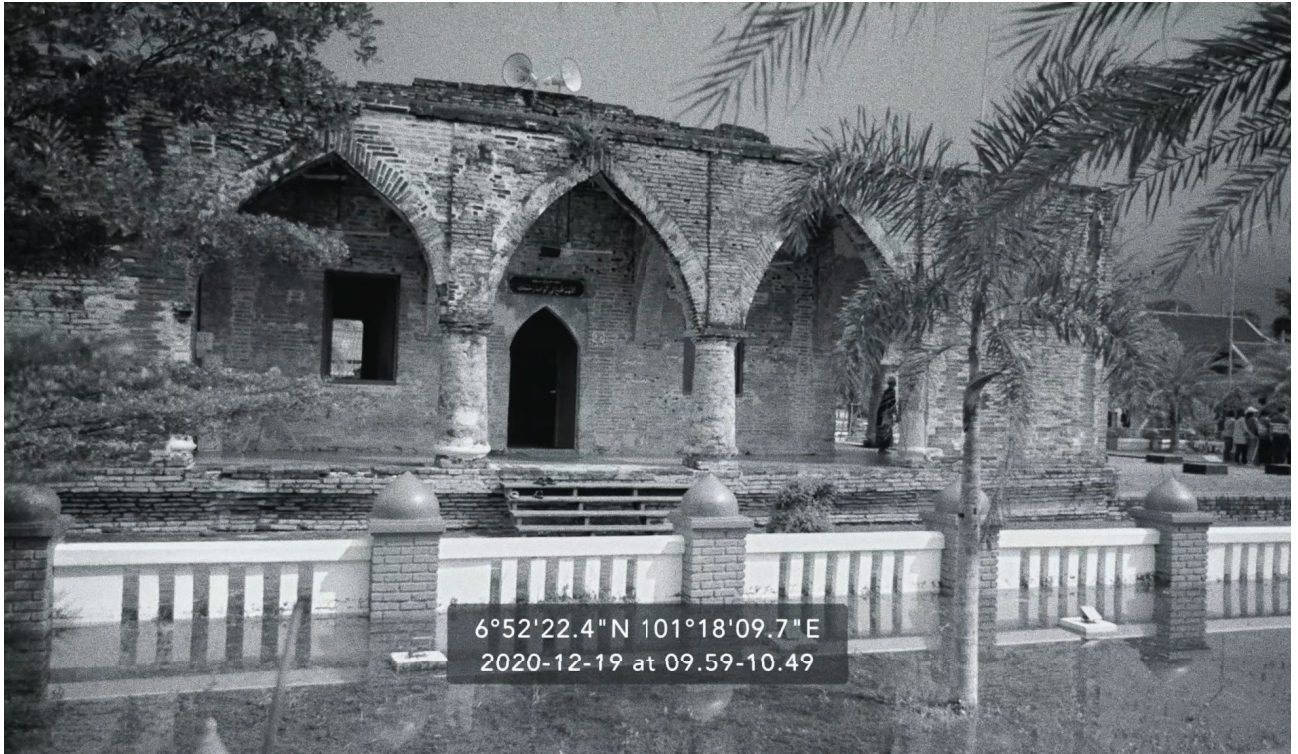

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #13, Thammasat University, Bangkok

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #14, A former Mae Moon Yang Yean Village, Ubon Ratchathani

13:36

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #15, Krue Se Mosque, Pattani

13:54

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #16, In front of Tak Bai Police Station, Narathiwat

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #17, Nuamthong Praiwan Memorial, Bangkok

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #18, Khok Wua Intersection and Dinso Road, Bangkok

17:04

Collapsing Clouds Form Stars ฝูงกลมเป็นดาว, 2021, still from video, #19, Ratchaprasong Intersection, Bangkok

18:04

Collapsing Clouds Form Stars ฝูงกลมเป็นดาว, 2021, still from video, #20, Kaeng Krachan National Park, Phetchaburi

Collapsing Clouds Form Stars ฝูงถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #21, Baan Rin Loung Check Point, Chiang Mai

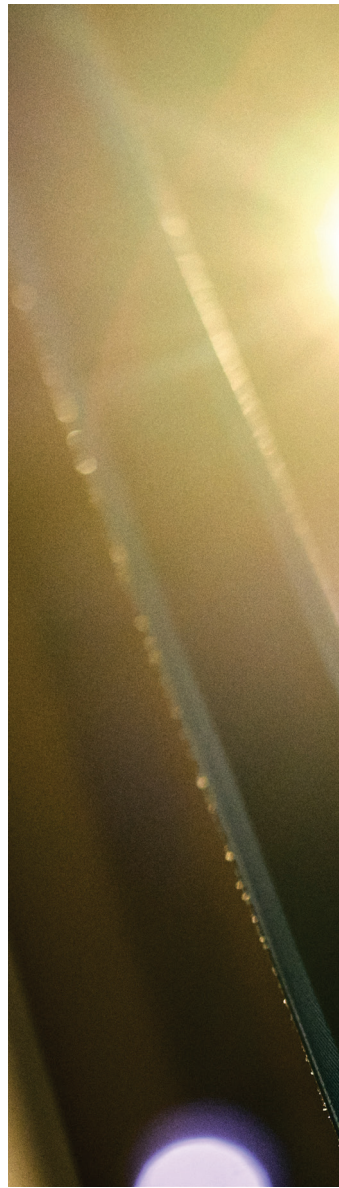
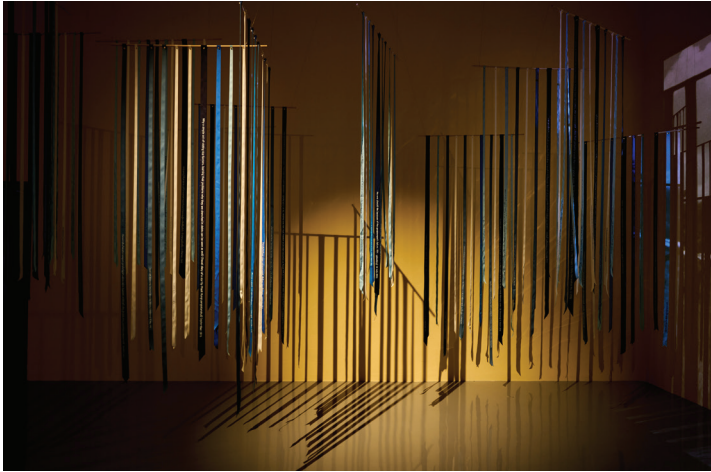
Collapsing Clouds Form Stars ฝูงถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #22, Khong River, Nakhon Phanom

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #23, Thalufah Camp, Rama V Road, Bangkok

Collapsing Clouds Form Stars ฝนถล่มเป็นดาว, 2021, still from video, #24, The Supreme Court, Bangkok

An archive of atmosphere

Roundabout at km 0, single channel video, 2017. Installation at Leo Gallery Shanghai

คลังบรรยากาศ

Philippa Lovatt

The work from which the exhibition takes its name, *Collapsing Clouds Form Stars* is a 24 minute, black and white single channel video comprised of 1000 to 1500 time-lapse still images that document a constellation of twenty-four different sites of historical violence and local resistance across Thailand including Narathiwat and Pattani in Southern Thailand, which are the locations of the ongoing insurgency in the South, and Ubon Ratchathani in the North-east, which saw the Isaan Holy Man Rebellion at the turn of the 20th century against internal colonisation by the Siamese. Describing the process of travelling to make the work as a “pilgrimage” to these locations, and the work itself as a “homage to the brave, ordinary, and politically threatened people who have led Thai resistance movements,” Som has explained that for her, each of these places resonate with the memory of that collective resistance and “the spirit of the ordinary people who fought for their rights.”¹ She wanted to experience the atmosphere in each of the locations not only to “feel the reaction” from the environment, but for her to be able to sense it looking back at her. “As a woman, standing for about one to two hours” in “unusual locations with a professional camera and tripod” she thought that perhaps she would sense something of the lingering energy in the space. And perhaps someone seeing her there, might also sense something through her presence, about the events that had taken place on the site, erased from history books and now mostly forgotten. Historian Thongchai Winichakul writes that in the shadow of state violence there exists a space of ambivalence and liminality where one can neither remember nor forget. He conceptualises the relationship between national trauma and memory as a silence, an absence of sound that exists alongside passive processes of misremembering, facilitated and encouraged by the state.² Tracing what can no longer be seen or spoken of, but might still be felt, through the layering of sound and image, *Collapsing Clouds Form Stars* becomes an archive of atmospheres as it captures the reverberation of historic violence and refuses to forget.

¹ Som Supaparinya, 2025.

² Thongchai Winichakul, *Moments of Silence: the Unforgetting of the October 6, 1976 massacre in Bangkok* (University of Hawai'i Press, 2020).

Roundabout at km 0, single channel video, 2017. Still from video.

While *Shooting Stars* and *Roundabout at km 0*, feature actual sounds associated with military crackdowns (the falling of bullet shells in *Shooting Stars* and 'found' audio of anti-coup protests in *Roundabout at km 0*), in *Collapsing Clouds Form Stars*, collective resistance to state violence is given expression through the cryptic, messaging of Morse code, a method of telecommunication rooted in covert military operations. Resistance also manifests in the written word, in the form of quotations from political poems, speeches, banned books, protests signs, raps and social media posts. Lyrics of the Thai political hip hop group, 'Rap Against Dictatorship' for instance, address the omnipresence of state surveillance and the politics of visibility and invisibility in Thailand. In the installation at Gallery VER, these words in Thai and English are printed onto 279 silk cotton ribbons referencing section 279 of the Thai constitution, which gives legal status to NCPO orders, unless repealed by Parliament, leading to further restrictions on freedom of expression and other civil liberties.³ Overlaying the images with the 'dots and dashes' of Morse code that directly correspond to the words printed onto the ribbons, the video replaces location sounds entirely with an auditory reference to hidden, secretive forms of communication that were designed to evade the listening techniques of military surveillance. Through the juxtaposition of sound and image, *Collapsing Clouds Form Stars* distills the layered memory of spatial violence into a vibrant energy that agitates, disrupts, and refuses silencing by the dominant narrative. While the built environment remains unchanging within Som's static framing, movement happens suddenly and intermittently: we witness the flow of the river, the halting movement of traffic that stops and starts, the local people who navigate and move through the space, alongside the non-humans with whom they share it.

³ NCPO stands for the National Council for Peace and Order.

ผลงานที่เป็นชื่อนิทรรศการ *Collapsing Clouds Form Stars* *ฝุ่นถล่มเป็นดาว* เป็นวิดีโอช่องเดียวขาว-ดำ ความยาว 24 นาที ประกอบด้วยภาพนิ่งที่ถ่ายต่อเนื่องกัน หรือเรียกว่าเทคนิค time-lapse จำนวน 1,000 ถึง 1,500 ภาพ โดยได้บันทึกสถานที่ทางประวัติศาสตร์ความรุนแรงและการต่อต้านของท้องถิ่นทั่วไทย 24 แห่ง รวมถึงนราธิวาสและปัตตานีในภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการก่อความไม่สงบในภาคใต้อย่างต่อเนื่อง และอุบลราชธานี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเคยเกิดกบฏผีบุญในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เพื่อต่อต้านการล่าอาณานิคมภายในสยาม สัมภาษณ์กระบวนการเดินทางเพื่อสร้างผลงานนี้ว่าเป็น “การจาริกแสวงบุญ” ไปยังสถานที่เหล่านี้ และเรียกตัวผลงานว่าเป็น “การแสดงความเคารพต่อผู้กล้าหาญ สามัญชน และผู้ที่ถูกคุกคามทางการเมืองที่เคยนำการต่อต้านในประเทศไทย” สัมภาษณ์อธิบายว่าสำหรับเธอแล้ว แต่ละสถานที่เหล่านี้สะท้อนความทรงจำของการต่อต้านร่วมกันและ“จิตวิญญาณของสามัญชนที่ต่อสู้เพื่อสิทธิของพวกเขา”¹ เธอต้องการสัมผัสบรรยากาศในแต่ละสถานที่ไม่เพียงเพื่อ “รู้สึกถึงปฏิกริยา” จากสภาพแวดล้อม แต่เพื่อให้เธอสามารถรู้สึกได้ว่ามันมองกลับมาที่เธอ “ในฐานะผู้หญิงคนหนึ่ง ที่ยืนอยู่ประมาณหนึ่งถึงสองชั่วโมง” ใน “สถานที่ที่ไม่ใช่ที่ปกติพร้อมมกคล้องมีอาชีพและชาติตั้งถ้อง” เธอคิดว่าบางทีเธออาจจะรู้สึกถึงพลังงานที่ยังคงค้างอยู่ในพื้นที่นั้น และบางทีคนที่เห็นเธอที่นั่น อาจจะรู้สึกบางอย่างผ่านการปรากฏตัวของเธอ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในสถานที่นั้น ซึ่งถูกลบออกจากหนังสือประวัติศาสตร์ และถูกลืมเลือนไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ นักประวัติศาสตร์ ธงชัย วินิจจะกูล เขียนว่าในเงามืดของความรุนแรงโดยรัฐ มีพื้นที่ของความกำกวมและความไม่แน่นอนที่ไม่สามารถจำหรือลืมได้ เขาแสดงแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างบาดแผลแห่งชาติและความทรงจำในฐานะความเจ็บ การขาดหายของเสียงที่ดำรงอยู่คู่กับกระบวนการจำผิดแบบเฉื่อยชา ซึ่งถูกอำนาจและส่งเสริมโดยรัฐ² ด้วยการติดตามสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นหรือพูดถึงได้อีกต่อไป แต่อาจยังคงรู้สึกได้ ผ่านการซ้อนทับของเสียงและภาพ *Collapsing Clouds Form Stars* *ฝุ่นถล่มเป็นดาว* กลายเป็นคลังของบรรยากาศ ขณะที่มันจับความล้นสะเทือนของความรุนแรงทางประวัติศาสตร์และปฏิเสธที่จะลืม

ในขณะที่ *Shooting Stars ดาวตก* และ *Roundabout at km 0* นำเสนอเสียงจริงที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามทางทหาร (เสียงปลอกกระสุนตกใน *Shooting Stars ดาวตก* และเสียง 'ที่พบ' จากการประท้วงต่อต้านรัฐประหารใน *Roundabout at km 0*) ใน *Collapsing Clouds Form Stars ผู้หนีลี้ภัยเป็นดาว* การต่อต้านความรุนแรงของรัฐโดยรวมถูกแสดงออกผ่านการส่งข้อความเข้ารหัสสมอร์ส ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีรากฐานมาจากปฏิบัติการทางทหารลับ การต่อต้านยังปรากฏในรูปแบบตัวอักษร ในรูปของข้อความที่คัดมาจากบทกวีทางการเมือง สุนทรพจน์ หนังสือต้องห้าม ป้ายประท้วง เพลงแร็ป และโพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์ ตัวอย่างเช่น เนื้อเพลงของกลุ่มฮิปฮอปการเมืองไทย 'Rap Against Dictatorship' ที่พูดถึงการปรากฏอยู่ทั่วไปของการเฝ้าระวังโดยรัฐและการเมืองของการมองเห็นและการมองไม่เห็นในประเทศไทย ในการจัดวางที่เกลเลอรี่เวอร์ ข้อความเหล่านี้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษถูกพิมพ์ลงบนริบบิ้นผ้าฝ้าย 279 เส้น อ้างอิงถึงมาตรา 279 ของรัฐธรรมนูญไทย ซึ่งให้สถานะทางกฎหมายแก่คำสั่งคสช. เว้นแต่จะถูกลบเลิกโดยรัฐสภา นำไปสู่การจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพของพลเมืองอื่นๆ เพิ่มเติม การซ้อนทับภาพด้วย 'จุดและขีด' ของรหัสสมอร์สที่สอดคล้องโดยตรงกับข้อความที่พิมพ์บนริบบิ้น เสียงของสถานที่จริงในวิดีโอได้ถูกแทนที่ด้วยรูปแบบการสื่อสารที่ซ่อนเร้น เป็นความลับ ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อหลบเลี่ยงเทคนิคการดักฟังของการเฝ้าระวังทางทหาร ผ่านการวางภาพและเสียงเคียงข้างกัน *Collapsing Clouds Form Stars ผู้หนีลี้ภัยเป็นดาว* กลั่นความทรงจำที่ซ้อนทับกันของความรุนแรงเชิงพื้นที่ให้เป็นพลังงานที่มีชีวิตชีวา ที่ปลุกเร้า รบกวน และปฏิเสธการถูกปิดกั้นจากเรื่องเล่ากระแสหลัก ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นยังคงไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ภายในการจัดเฟรมภาพนิ่งของสั้ม การเคลื่อนไหวเกิดขึ้นอย่างฉับพลันและเป็นช่วงๆ ซึ่งเราเห็นการไหลของแม่น้ำ การเคลื่อนที่ของการจราจรที่หยุดและเริ่ม ผู้คนในท้องถิ่นที่นำทางและเคลื่อนที่ผ่านพื้นที่ควบคู่ไปกับสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ที่พวกเขาแบ่งปันพื้นที่ด้วย

Through its flickering image and coded sonic register, *Collapsing Clouds Form Stars* offers a dance of visibility and invisibility, inviting a listening practice on the part of the viewer that attends to frequencies occurring at the limits of perception. Som's documentation of these sites offers a critical cartography of Thailand's history of political oppression and spatial violence that would be occluded in dominant, state sanctioned accounts of the past. Through patient observation, the work draws together different moments of resistance in time and space, summoning the possibility for intergenerational and interregional solidarities, now and in the future. Many light years away, the stars in the work's title collapse spatial and temporal distance to suggest a continuum between the struggles of the past and those that continue to shape the present and future. Just as one form of collective action seems to fade, through this process of dissolution, the movement does not end, energy does not dissipate but rather gathers the momentum to transform and renew itself.

ภาพที่กะพริบและเสียงที่เข้ารหัสใน *Collapsing Clouds Form Stars* ผู้เผลอเป็นดาว นำเสนอการเต้นรำระหว่างการมองเห็นและการมองไม่เห็น เชื่อเชิญให้ผู้ชมฝึกการฟังที่ใส่ใจต่อความถี่ที่เกิดขึ้น ณ ขอบเขตของการรับรู้ การบันทึกสถานที่เหล่านี้ของสัมมนาเสนอแผนที่เชิงวิพากษ์ของประวัติศาสตร์การกดขี่ทางการเมืองและความรุนแรงเชิงพื้นที่ในประเทศไทย ซึ่งถูกปิดบังในการบันทึกประวัติศาสตร์กระแสหลักที่รับรองโดยรัฐ ผ่านการสังเกตอย่างอดทน ผลงานนี้รวบรวมช่วงเวลาแห่งการต่อต้านต่างๆ ในกาลเวลาและพื้นที่เข้าด้วยกัน เรียกร้องความเป็นไปได้ของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างรุ่นและระหว่างภูมิภาค ทั้งในปัจจุบันและอนาคต หลายปีแสงห่างออกไป ดวงดาวในชื่อผลงานยืนยันระยะเวลาทางเชิงพื้นที่และเวลาเพื่อแสดงให้เห็นความต่อเนื่องระหว่างการต่อสู้ในอดีตกับสิ่งที่ยังคงหล่อหลอมปัจจุบันและอนาคต เช่นเดียวกับที่การกระทำร่วมกันรูปแบบหนึ่งดูเหมือนจะจางหายไป ผ่านกระบวนการสลายตัวนี้ การเคลื่อนไหวไม่ได้จับสั้น พลังงานไม่ได้กระจุกกระจายแต่กลับรวบรวมแรงผลักดันเพื่อเปลี่ยนแปลงและฟื้นฟูตัวเอง